

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și
Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 aprilie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui

Țurcanu Gheorghe Tudor, născut la 16 octombrie 1967, originar din s. Tocuz, r-nul Căușeni, domiciliat mun. Chișinău, str. Onești 31.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.12.2011 - 29.04.2013;

Instanța de apel: 04.06.2013 - 12.12.2013;

Instanța de recurs: 24.04.2014 - 17.06.2014.

Instanța de apel: 20.08.2014 - 29.10.2015;

Instanța de recurs: 04.02.2016 - 14.06.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 aprilie 2013, Gheorghe Țurcanu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Constantin Gîrbu, Alexandr Voscalevschi, Natalia Mihailova și Mihail Răilean au fost admise parțial, fiind dispusă încasarea prejudiciului material din contul inculpatului Gheorghe Țurcanu în beneficiul lui Constantin Gîrbu în sumă de 80000 euro, în beneficiul lui Mihail Răilean în sumă de 22000 dolari SUA și 8000 euro, în beneficiul Nataliei Mihailova în sumă de 46000 dolari SUA, în beneficiul lui Alexandru Voscalevschi în sumă de 100000 euro.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Gheorghe Țurcanu, în perioada anilor 2005-2006, aflându-se în incinta Ministerului Transportului și Comunicațiilor din Republica Moldova, situat pe adresa bd. Ștefan cel Mare 134, mun. Chișinău, urmărind scopul cauzării de daune materiale exprimate în formă de profit ratat, sub pretextul oferirii unor dobânzi lunare în mărime de 3% lunar, prin înșelăciune, a primit de la Constantin Gîrbu, în rate, bani în sumă totală de 80000 euro, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 1280000 lei, pe care ulterior nu i-a restituit lui Constantin Gîrbu, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

Tot el, la 20 octombrie 2004 aflându-se în incinta restaurantului „Petru I” amplasat pe adresa str. A. Russo, mun. Chișinău, urmărind scopul cauzării de daune materiale exprimate în formă de profit ratat, sub pretextul oferirii unor dobânzi lunare în mărime de 3% lunar, prin înșelăciune a primit de la Alexandru Voscalevschi bani în sumă de 100000 euro, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 1544000 lei, pe care ulterior i-a transmis cetățeanului Ucrainei Oleksandr Hijji, cauzându-i părții vătămate Alexandru Voscalevschi, o daună materială în proporții deosebit de mari.

Tot el, în luna aprilie a anului 2004, aflându-se în incinta unui apartament situat pe adresa str. I. Creangă, mun. Chișinău, urmărind scopul cauzării de daune materiale exprimate în formă de profit ratat, sub pretextul oferirii unor dobânzi lunare în mărime de 3% lunar, prin înșelăciune a primit de la Iurie Florea, bani în sumă de 30000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 362400 lei, pe care ulterior i-a restituit proprietarului.

Tot el, în luna martie 2006, aflându-se la domiciliul cet. Natalia Mihailova, amplasat pe adresa str. Alexandru cel Bun 79/1, mun. Chișinău, urmărind scopul cauzării de daune materiale exprimate în formă de profit ratat, sub pretextul oferirii unor dobânzi lunare în mărime de 3% lunar, prin înșelăciune a primit de la aceasta bani în sumă de 46000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 597540 lei, pe care ulterior i-a transmis cetățeanului Ucrainei Oleksandr Hijji, cauzându-i părții vătămate Natalia Mihailova, o daună materială în proporții deosebit de mari.

Tot el, în perioada anului 2006, aflându-se pe str. N. Testimițeanu, mun. Chișinău, urmărind scopul cauzării de daune materiale exprimate în formă de profit ratat, sub pretextul oferirii unor dobânzi lunare în mărime de 3% lunar, prin înșelăciune a primit de la Mihail Răilean bani în sumă de 22000 dolari SUA care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 290400 lei și 8000 euro, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 132800 lei, pe care ulterior i-a transmis cetățeanului Ucrainei Oleksandr Hijji, cauzându-i părții vătămate Mihail Răilean, o daună materială în proporții deosebit de mari.

3. Sentința a fost contestată cu apel de procuror, de avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului, de părțile vătămate Constantin Gîrbu și Alexandru Voscalevschi, care au solicitat:

- **procurorul**, casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Gheorghe Țurcanu să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că, nu sunt clare motivele recalificării, întrucât probele administrate la urmărirea penală și cercetate în ședințele de judecată sunt pertinente, concludente și admisibile și confirmă deplin învinuirea adusă inculpatului Gheorghe Țurcanu.

Astfel, acuzarea a susținut că, sentința este ilegală cu o motivare formală și subiectivă, contrară prevederilor art. art. 101, 394 Cod de procedură penală, fiind lăsate fără apreciere probele prezentate de acuzare, legal administrate, care direct demonstrează vinovăția imputată inculpatului Gheorghe Țurcanu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Mai mult, forța probatorie a acestora nu a fost pusă la îndoială de partea apărării și nu s-a indicat nici un argument sau o circumstanță care ar determina

nerecunoașterea probelor prezentate de învinuire ca lipsite de o putere juridică conferită de legislația procesuală penală sau acumularea acestora cu încălcări de procedură penală;

- *avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului Gheorghe Țurcanu*, casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, motivând că, în ședința de judecată nu au fost prezentate probe relevante și suficiente pentru constatarea vinovăției inculpatului Gheorghe Țurcanu în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Astfel, apărarea a invocat că, întru argumentarea poziției date vin divergențele între declarațiile părților vătămate Constantin Gîrbu, Alexandru Voscalevschii, Iurie Florea, Mihail Răilean și martorilor Serghei Rapcea, Valeriu Sapojnic, Feodor Munteanu, Dumitru Alexa, Denis Slivinski, Vasile Cucu și Igor Vasluian.

Astfel, apărarea a susținut că, partea vătămată Constantin Gîrbu a afirmat că i-a transmis lui Țurcanu Gheorghe 80000 euro cu împrumut, dar nu a confirmat cu probe concludente acest fapt, nu a prezentat un contract de împrumut, recipisă sau altceva, ori, probarea acestuia cu martorii Serghei Rapcea, Valeriu Sapojnic și Feodor Munteanu nu poate fi admisă.

De asemenea, partea vătămată Constantin Gîrbu nu a probat și faptul că, el a dispus de suma dată de bani.

Mai mult, inculpatul a recunoscut că a luat de la Constantin Gîrbu doar suma de 45000 dolari SUA pentru includerea acestora în compania „TeleTrade”, care activa pe piața financiară internațională „Forex” și pentru care primea dividende lunar în mărime de 3%.

Cât ține de acuzațiile aduse lui Gheorghe Țurcanu privind pretinsele acțiuni de escrocherie și însușire a sumei de 100000 euro de la Alexandru Voscalevschi, acestea nu și-au găsit confirmarea, inculpatul anterior l-a văzut pe acesta doar de două ori și careva sume de bani de la el nu a primit.

La 20 octombrie 2004 cu Alexandru Voscalevschi în incinta restaurantului „Petru I”, situat pe adresa str. A. Russo, nu s-a întâlnit și careva recipise acestuia nu i-a eliberat. Nu recunoaște Gheorghe Țurcanu nici pretinsa înșelăciune a lui Iurie Florea în sumă de 30000 mii dolari SUA, iar partea vătămată în instanța de judecată a menționat că, banii în cauză i-au fost transmiși lui Gheorghe Țurcanu, urmând a primi de la acesta dividende în sumă de 3% lunar, banii i-a primit în termen de 3 ani, ulterior fiindu-i restituită integral suma.

Careva pretenții față de Gheorghe Țurcanu nu are.

Apărarea a mai susținut că, nu și-a găsit confirmare nici învinuirea lui Gheorghe Țurcanu privind primirea de la Natalia Mihailova a sumei de 46000 dolari SUA din motiv că, inculpatul nu a cunoscut-o pe persoana în cauză și careva relații de ordin financiar nu a avut, iar faptul împrumutului sumei date nu se confirmă cu nimic, lipsește contractul, recipisa sau alte careva probe în acest sens, nefiind probată și proveniența banilor.

Cât ține de relațiile dintre Gheorghe Țurcanu și Mihail Răilean, apărarea susține că de către organul de urmărire penală și acuzatorul de stat în prima instanță nu a fost dovedită vinovăția acestuia în însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere a sumelor de 22000 dolari SUA și 8000 euro, deoarece Gheorghe Țurcanu a primit de la Mihail Răilean sumele indicate cu destinația de a le introduce în proiectul „TeleTrade” pe piața financiară internațională „Forex”;

- *părțile vătămate Constantin Gîrbu și Alexandru Voscalevschi*, casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Gheorghe Țurcanu să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

În motivarea apelurilor, părțile vătămate au indicat că, concluziile primei instanțe sunt pripite, nu corespund materialelor cauzei și sunt bazate exclusiv pe declarațiile inculpatului, fără ca probele administrate în cauză să fie verificate și apreciate în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și coroborării lor.

În sentința pronunțată nu a fost dată o motivare referitor la faptul că în urma acțiunilor inculpatului Gheorghe Țurcanu, cu referire la banii primiți de la Constantin Gîrbu, Alexandru Voscalevschi, Iurie Florea, Natalia Mihailova și Mihail Răilean, se confirmă existența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, au fost respinse ca nefondate apelurile, cu menținerea sentinței.

Respingând apelurile, instanța a stabilit că, prima instanță corect a constatat că, inculpatul nu a avut intenția de a săvârși infracțiunea de escrocherie, deoarece a întreprins măsuri ca părțile vătămate să primească inițial dobânda promisă pentru suma depusă pe piața internațională „Forex” de 3% lunar, prin transmiterea sumelor bănești acestora.

Nu s-a stabilit nici intenția lui de a sustrage sumele de bani acordate de părțile vătămate inițial și depuse pe piața internațională „Forex” prin intermediul lui Olexandr Hijîi, în privința căruia la fel a fost pornită o cauză penală de către Procuratura Buiucani, mun. Chișinău pe faptul sustragerii bunurilor în proporții deosebit de mari și în care Gheorghe Țurcanu are statut de parte vătămată, circumstanțe care au fost confirmate prin declarațiile martorilor Viorel Cebanu, Igor Galeamov.

Instanța de apel a apreciat critic și declarațiile părții vătămate Constantin Gîrbu deoarece acestea sunt în contradicție cu declarațiile martorilor Valeriu Sapojnic, Serghei Rapcea și Fiodor Munteanu.

5. Cu recurs ordinar au contestat procurorul, avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului și partea vătămată Constantin Gîrbu, care au solicitat:

- *procurorul*, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei.

Recurentul a invocat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor apelului procurorului, instanțele de fond au dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare, nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor prezentate, iar decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- *avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului Gheorghe Țurcanu*, în temeiul pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, casarea hotărârilor adoptate, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Gheorghe Țurcanu, invocând motive similare celor din apel, subsidiar menționând că, instanța de judecată a dat apreciere greșită probelor acumulate de partea acuzării, nu s-au stabilit corect circumstanțele de drept și de fapt și a tras o concluzie nejustificată că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal, argumentele acuzatorului de stat poartă un caracter declarativ fără a fi bazat pe probe pertinente și concludente, nu au fost întrunite elementele infracțiunii,

probele au fost cercetate unilateral;

- **partea vătămată Constantin Gîrbu**, în temeiul pct. 6), 10), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei, invocând că, la judecarea cauzei a fost admisă o eroare de fapt, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, s-a aplicat pedeapsa individualizată contrar prevederilor legii.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2014, au fost admise recursurile, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției date, instanța de recurs a menționat că, examinând apelul declarat de partea acuzării, instanța și-a întemeiat soluția de respingere a apelului, bazându-se în exclusivitate pe declarațiile inculpatului Gheorghe Țurcan, declarațiile martorilor Igor Galeamov și Viorel Ceban, fără a lua în considerație, probele prezentate de partea acuzării în ședințele de judecată, care în opinia procurorului, demonstrează cu certitudine vina lui Gheorghe Țurcan în săvârșirea infracțiunii incriminate, decizia instanței de apel conține o descriere formală a declarațiilor părților vătămate, a martorilor, a actelor din dosar fără ca să fie apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Mai mult, instanța de apel nu a examinat apelurile declarate de partea vătămată Constantin Gîrbu și de avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului, însă a respins toate apelurile ca fiind nefondate.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului, admise apelurile declarate de procuror și de părțile vătămate Constantin Gîrbu și Alexandru Voscalevschi, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gheorghe Țurcanu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor bănești pe termen de 3 ani.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Constantin Gîrbu, Alexandr Voscalevschi, Natalia Mihailova și Mihail Răilean au fost admise, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului Gheorghe Țurcanu în beneficiul lui Constantin Gîrbu suma de 80000 euro, în beneficiul lui Mihail Răilean suma de 22000 dolari SUA și 8000 euro, în beneficiul Nataliei Mihailova suma de 46000 dolari SUA, în beneficiul lui Alexandru Voscalevschi suma de 100000 euro.

7.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a constatat că, Gheorghe Țurcanu în perioada anilor 2005-2006, aflându-se în incinta Ministerului Transportului și Comunicațiilor din Republica Moldova, situat pe adresa bd. Ștefan cel Mare 134, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin escrocherie, sub pretextul deschiderii unei afaceri, prin abuz de încredere și înșelăciune, a primit de la Constantin Gîrbu, în rate, bani în sumă totală de 80000 euro, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 1280000 lei, pe care ulterior nu i-a restituit proprietarului, dar i-a însușit folosindu-i în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Constantin Gîrbu o daună materială în proporții deosebit de mari.

Tot el, la 20 octombrie 2004, aflându-se în incinta restaurantului „Petru I” amplasat pe adresa str. A. Russo, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite

a bunurilor altei persoane prin escrocherie, sub pretextul deschiderii unei afaceri, prin abuz de încredere și înșelăciune, a primit de la Alexandru Voscalevschi bani în sumă de 100000 euro, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 1544000 lei, pe care ulterior nu i-a restituit proprietarului, dar i-a însușit folosindu-i în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Alexandru Voscalevschi, o daună materială în proporții deosebit de mari.

Tot el, în luna aprilie a anului 2004, aflându-se în incinta unui apartament amplasat pe adresa str. I. Creangă, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin escrocherie, sub pretextul luării cu împrumut pentru procurarea unui apartament la un preț avantajos, prin abuz de încredere și înșelăciune, a primit de la Iurie Florea, bani în sumă de 30000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 362400 lei, pe care ulterior nu i-a restituit proprietarului, dar i-a însușit folosindu-i în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Iurie Florea, o pagubă materială în proporții deosebit de mari.

Tot el, în luna martie 2006, aflându-se la domiciliul Nataliei Mihailova, amplasat pe adresa str. Alexandru cel Bun 79/1, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin escrocherie, sub pretextul deschiderii unei afaceri, prin abuz de încredere și înșelăciune, a primit de la aceasta bani în sumă de 46000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 597540 lei, pe care ulterior nu i-a restituit proprietarului, dar i-a însușit folosindu-i în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Natalia Mihailova, o daună materială în proporții deosebit de mari.

Tot el, în perioada anului 2006, aflându-se pe str. N. Testimițeanu, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin escrocherie, sub pretextul deschiderii unei afaceri, prin abuz de încredere și înșelăciune, a primit de la Mihail Răilean bani în sumă de 22000 dolari SUA care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 290400 lei și 8000 euro, care conform cursului oficial al BNM la acel moment constituiau 132800 lei, pe care ulterior nu i-a restituit proprietarului, dar i-a însușit folosindu-i în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Mihail Răilean, o daună materială în proporții deosebit de mari.

Ca urmare a acțiunilor sale intenționate Gheorghe Țurcanu a însușit prin escrocherie de la persoanele indicate mijloace financiare în suma totală de 4207140 lei.

7.2. Instanța de apel a reținut că, vina inculpatului Gheorghe Țurcanu se confirmă prin declarațiile părților vătămate Constantin Gîrbu, Alexandru Voscalevschi, Natalia Mihailova, Iurie Florea, Mihail Răilean, martorilor Vasile Cucu, Viorel Ceban, Igor Galeamov, Valeriu Sapojnic, Denis Slivinschi, Profir Ploșniță, Fiodor Munteanu, probele materiale: raportul de expertiză nr. 42 din 03 februarie 2010, potrivit căruia inscripțiile manuscrise și semnătura din recipisa din numele lui Gheorghe Țurcanu din 30 aprilie 2004, referitor la primirea de la Iurie Florea a sumei de 30000 dolari SUA au fost executate de către însăși numitul Gheorghe Țurcanu. Inscripțiile manuscrise din 20 octombrie 2004 din numele lui Gheorghe Țurcanu, referitor la primirea sumei de 100000 euro de la Alexandru Voscalevschi au fost executate nu de către numitul Gheorghe Țurcanu, dar de o altă persoană (f.d.207-211, vol.I); raportul de expertiză grafoscopică nr. 244 din 26

mai 2010, prin care se constată că înscrisurile manuscrise și semnătura din recipisa din numele lui Gheorghe Țurcanu din 02 martie 2006 referitoare la primirea de la Mihail Răilean a sumei de 12000 dolari au fost executate de către Gheorghe Țurcan (f.d.54-58, vol.II); procesele-verbale de recunoaștere a persoanei din 01 aprilie 2010 (f.d.29, 32, vol.II); procesele-verbale de confruntare între învinuit și părțile vătămate Alexandru Voscalevschi și Natalia Mihailova din 26 mai 2010, potrivit cărora părțile vătămate și-au susținut declarațiile privind transmiterea banilor învinuitului Gheorghe Țurcanu (f.d.64-67, vol.II); procesele-verbale de confruntare între învinuit și martorii Serghei Rapcea, Valeriu Sapojnic, Fiodor Munteanu, Denis Slivinschii și Dumitru Alexa din 07 iunie 2011, 15 iunie 2011, 22 iunie 2011, potrivit cărora martorii și-au susținut declarațiile depuse anterior (f.d.251-259, vol.II).

Instanța a cercetat și corpurile delictive: trei recipise în original, prezentate de către Mihail Răilean, Iurie Florea și Alexandru Voscalevschi (f.d.150, 179, vol.I, 52, vol.II).

Astfel, instanța de apel a stabilit că, probele expuse, confirmă vinovăția lui Gheorghe Țurcanu în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, în proporții deosebit de mari, adică în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

7.3. La stabilirea pedepsei, instanța de apel ținând cont de faptul că inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate Iurie Florea, care au fost reținute ca circumstanțe atenuante, a conchis că termenul minim prevăzut la sancțiunea art. 190 alin. 5 Cod penal și privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor bănești, ar putea contribui la reeducarea inculpatului și atingerea scopului legii penale.

7.4. Referitor la acțiunile civile înaintate de părțile vătămate, instanța de apel a constatat că acestea urmează a fi admise, fiindcă vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost dovedită pe deplin.

7.5. Instanța de apel a considerat apelul declarat de avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului nefondat și pasibil respingerii, deoarece faptul că ar exista unele divergențe între declarațiile părților vătămate, că banii ar fi fost luați cu împrumut și că partea vătămată Constantin Gîrbu nu a demonstrat prin nimic, că dispune de astfel de sumă de bani, nu pot servi drept temei pentru achitarea inculpatului Gheorghe Țurcanu.

Indicele escrocheriei este, transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau drepturilor asupra averii săvârșit sub înșelăciune sau abuz de încredere.

8. Avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului, în temeiul pct. 6), 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile pronunțate, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivare a invocat că, declarațiile părților vătămate Constantin Gîrbu, Alexandru Voscalevschi, Iurie Florea, Mihail Răilean și martorii Serghei Rapcea, Valeriu Sapojnic, Fiodor Munteanu, Dumitru Alexa, Denis Slivinschi, Vasile Cucu și Igor Vasluian sunt contradictorii, iar în temeiul art. 3 alin. (2) Cod penal, instanța de judecată la emiterea hotărârii urma a le respinge.

La fel, partea vătămată Constantin Gîrbu afirmă ca i-a transmis lui Gheorghe Țurcanu 80000 euro cu împrumut, dar nu a confirmat cu probe pertinente și

concludente acest fapt, nu a prezentat nici un contract de împrumut, recipisă sau altă probă legală care ar susține poziția sa și nu a probat faptul că dispunea de astfel de surse bănești.

Mai mult, inculpatul a recunoscut că a luat de la Constantin Gîrbu doar suma de 45000 dolari SUA pentru includerea acestora în compania TeleTrade, care activa pe piața financiară internațională „Forex” și pentru care primea dividende lunar în mărime de 3%.

Susține recurentul că, acuzațiile aduse lui Gheorghe Țurcanu privind pretensele acțiuni de escrocherie și însușirea sumei de 100000 euro de la Alexandru Voscalevschi, nu și-au găsit confirmarea, or, inculpatul anterior l-a văzut pe acesta doar de două ori și careva sume de bani de la el nu a primit, recipise acestuia nu i-a eliberat, fapt confirmat și prin raportul de expertiză nr. 42 din 03 februarie 2010 unde se reține că „inscripțiile manuscrise din 20 octombrie 2004 din numele lui Gheorghe Țurcanu, referitor la primirea sumei de 100000 euro de la Alexandru Voscalevschi au fost executate nu de către numitul Gheorghe Țurcanu, dar de o altă persoană”.

Totodată, din materialele cauzei penale nu și-a găsit confirmarea nici învinuirea lui Gheorghe Țurcanu privind primirea de la Natalia Mihailova a sumei de 46000 dolari SUA din motiv că inculpatul nu a primit acești bani, inculpatul nu cunoaște astfel de persoană și careva relații de ordin financiar nu a avut.

Recurentul consideră că instanța de apel a recalificat în mod arbitrar faptele lui Gheorghe Țurcanu din prevederile art. 196 alin. (4) Cod penal, în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, însă nu a indicat nici un argument în acest sens, ori aceasta urma mai întâi să indice de ce nu este corectă calificarea dată de prima instanță în baza art. 196 alin. (4) Cod penal și de ce este necesar a fi calificate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, prin prisma elementelor componente infracțiunii de escrocherie.

Recurentul a mai invocat că, de către organul de urmărire penală și acuzatorul de stat nu a fost demonstrată vinovăția lui Gheorghe Țurcanu în însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere a sumelor de bani de 22000 dolari SUA și 8000 euro de la Mihail Răilean, deoarece inculpatul a primit de la acesta sumele indicate pentru includerea în compania TeleTrade, care activa pe piața financiară internațională „Forex”.

Mai mult, potrivit recipisei din 02 martie 2006, nu este indicat pentru ce Gheorghe Țurcanu a primit banii în sumă de 12000 dolari SUA, cu toate că Mihail Răilean susținea că toate sumele de bani i-au fost transmise inculpatului ca acesta să-i procure un apartament în mun. Chișinău, însă nu a explicat despre condițiile apartamentului, regiunea, mărimea spațiului, prețul etc.

Deci, deși Gheorghe Țurcanu a primit suma de bani indicată, în acțiunile acestuia nu există elementele unei infracțiuni, din motiv că ultimul recunoaște faptul primirii acestor bani, însă din cauze independente de voința sa, nu a avut posibilitate de a restitui suma de bani împrumutată.

Acest fapt este demonstrat și prin aceea că Gheorghe Țurcanu este recunoscut în calitate de parte vătămată într-o altă cauză penală unde i-a fost cauzat un prejudiciu de aproximativ 7000000 dolari SUA.

A indicat recurentul că, Țurcanu Gheorghe niciodată nu a avut intenția de a însuși prin înșelăciune și abuz de încredere banii de la Iurie Florea, Constantin

Gîrbu și Mihail Răilean, se mai dovedește prin depozițiile martorilor Viorel Cebanu și Igor Galeamov (martorii acușării), care atât la urmărirea penală cât și în instanța de judecată au confirmat că îi cunosc pe Gheorghe Țurcanu, Olecsandr Hijîi, Iurie Florea, Vasile Cucu, Constantin Gîrbu și alții care investiseră banii în proiectul „TeleTrade”.

Mai mult, martorul Viorel Cebanu a indicat că și el personal a introdus prin intermediul lui Gheorghe Țurcanu, diferite sume de bani primind dividende în mărime de la 2% la 5% lunar și de mai multe ori a avut întâlniri cu Gheorghe Țurcanu, Iurie Florea, Vasile Cucu, Constantin Gîrbu și alții în vederea găsirii posibilităților de a le fi întoarse de la Olecsandr Hijîi sumele de bani.

La fel, martorilor Viorel Cebanu și Igor Galeamov nu le este clar ce scop urmăresc părțile vătămate Constantin Gîrbu, Mihail Răilean și Iurie Florea în cazul în care toți știau unde au introdus banii și primeau dividende lunar.

Totodată, în cadrul audierii martorului Viorel Cebanu în instanța de judecată, partea vătămată Constantin Gîrbu a confirmat depozițiile acestuia integral.

A specificat recurentul că, litigiul apărut între Gheorghe Țurcanu, Mihail Răilean și Constantin Gîrbu este de natură civilă și urmează a fi soluționat doar în instanța de judecată în procedură civilă.

Susține recurentul că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, or, în speță, lipsește latura subiectivă a infracțiunii și astfel nu poate fi reținută vinovăția lui Gheorghe Țurcanu în săvârșirea infracțiunii imputate.

Subsidiar recurentul a indicat că, instanța de apel a dat apreciere greșită probelor acumulate de partea acușării, ignorând examinarea multiaspectuală, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei fără a se expune asupra tuturor faptelor cauzei, pentru a asigura realizarea scopului procesului penal și aflarea adevărului.

9. Asupra recursului a depus referință procurorul care s-a expus pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, menționând că, starea de fapt și de drept apreciată de instanța de apel concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relatate și examinate în cuprinsul hotărârii atacate.

Instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, dând apreciere probelor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, just încadrând acțiunile lui Gheorghe Țurcan în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Subsidiar a menționat că, pe parcursul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, au fost respectate normele procedurale penale, probele fiind obținute în condițiile legii.

10. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură

penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

Reieșind din conținutul recursului declarat de avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului Gheorghe Țurcanu, Colegiul penal lărgit constată că titularul acestuia invocă temeiul pentru recurs stipulat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă fără a indica concret unul din cele 5 temeiuri prevăzute expres în punctul indicat, însă pentru a verifica temeinicia prevederilor invocate în recurs prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, este necesar de a indica concret asupra căror motive nu s-a expus instanța de apel, care sunt circumstanțele prin care se constată că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, or poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurentului prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În acest context, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, recurentul mai invocă în recursul său ca temei de casare a hotărârilor adoptate de instanțele de fond pct. 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că instanța de apel nu a intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, dându-le o apreciere greșită, eronat dispunând condamnarea acestuia în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece în acțiunile inculpatului lipsește latura subiectivă a infracțiunii.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de respingere a apelului declarat de avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului și de admitere a apelurilor declarate de procuror și de părțile vătămate Constantin Gîrbu și Alexandru Voscalevschi, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gheorghe Țurcanu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani și încasarea de la inculpat în beneficiul părților vătămate Constantin Gîrbu suma de 80000 euro, Mihail Răilean suma de 22000 dolari SUA și 8000 euro, Nataliei Mihailova suma de 46000 dolari SUA, Alexandru Voscalevschi suma de 100000

euro, a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

În susținerea concluziei formulate, Colegiul penal lărgit se expune în felul următor.

În primul rând, relevant este de menționat că la această etapă, instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor de fond.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factive, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea condamnării inculpatului în baza faptelor imputate prin rechizitoriu.

Respectiv, cu referire la situația de fapt relatată de recurent în cererea de recurs, care în opinia acestuia denotă nevinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor incriminate prin rechizitoriu și menționează că inculpatul nu a luat cu împrumut bani de la părțile vătămate Constantin Gîrbu, Alexandru Voscalevschi și Natalia Mihailova, Colegiul penal lărgit stabilește, că judecând apelurile, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concluziei, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

În acest sens, instanța de recurs menționează că latura obiectivă a escrocheriei se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Astfel, elementul material se realizează prin acțiunea de dobândire ilicită a bunurilor de la victime, fiind întregit cu altele două, conținute în textul normei de incriminare - înșelăciune sau abuz de încredere.

Prin dobândire ilicită a bunurilor, legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptului asupra acestora.

Înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului - denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de bunuri, dezinformarea victimei privitor la marfă, contraprestație, calitate, preț, echivalent etc.; utilizarea unor împrumuturi, echipamente, documente fictive sau false; ascunderea unor informații, fapte, împrumuturi obligatorii pentru comunicare victimei ș.a; în funcție de circumstanțele faptei, înșelăciunea poate lua forma scrisă de realizare, verbală, electronică sau alta, fapt care nu are relevanță pentru existența infracțiunii de escrocherie.

Prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere, acțiunea făptuitorului este îndreptată la inducerea victimei în eroare, prin crearea unei false reprezentări a realității, indiferent de mijloacele utilizate, cu scopul obținerii transmisei voite, sie ori altei persoane, a bunului sau dreptului

asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase.

La încadrarea juridică a infracțiunii de escrocherie nu are importanță metoda înșelăciunii și mijloacele utilizate, important este ca acestea să fie îndreptate scopului de sustragere, iar victima să fie indusă în eroare și să ajungă la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, determinante transmiterii voite a bunului.

Latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special – a scopului de cupiditate.

Astfel, argumentul recurentului prin care se invocă că, în acțiunile inculpatului lipsește latura subiectivă a infracțiunii incriminate, este reținut de către instanța de recurs ca neîntemeiat, instanța de apel, în urma cercetării probelor, corect a stabilit prezența tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează că, instanța de apel corect a dispus încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, or, acțiunile inculpatului nu pot fi calificate în baza art. 196 Cod penal, deoarece latura obiectivă a infracțiunii date se caracterizează prin folosirea, temporară, ilegală gratuită a averii proprietarului și eschivarea de la actul de transmitere proprietarului a bunurilor care i se cuvin după lege, ceea ce de fapt nu s-a constatat în acțiunile inculpatului.

Obiectul juridic special principal al infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, îl constituie relațiile sociale cu privire la patrimoniu, care au în conținutul lor un drept de creanță, iar obiectul juridic special principal al infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, îl constituie relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile.

Sub acest aspect, în cazul dat, nu este vorba de careva drepturi de creanță, dar este vorba de posesia asupra bunurilor mobile - a banilor care au trecut din posesia părților vătămate în posesia inculpatului prin înșelăciune.

Obiectul material al cauzării de daune se prezintă diferit în dependență de modalitatea faptică prin care se exprimă fapta pentru folosirea bunurilor, serviciilor sau lucrărilor ori de folosirea ilicită a bunurilor victimei.

Colegiul penal lărgit reține ca neîntemeiat argumentul invocat de recurent prin care se susține că litigiul apărut între inculpatul Gheorghe Țurcanu și părțile vătămate Mihail Răilean și Constantin Gîrbu este de natură civilă, deoarece instanța de apel corect a stabilit faptul deposedării arbitrare a părții vătămate de către inculpat de bani și neexecutării obligațiilor pe care s-a angajat în urma înțelegerii ce a avut loc cu partea vătămată.

Asemenea comportament este cu rea credință și este inadmisibil în cadrul unor raporturi juridice civile, unde părțile trebuie să se comporte cu bună credință și în limitele legii. Din moment ce inculpatul a hotărât și continuă neîntemeiat să tergiverseze rambursarea sumei primite de la partea vătămată, ascunzându-se de ea, astfel acțiunile inculpatului au depășit limitele cadrului civil, trecând în sfera penalului.

Limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin rea-credință, adică prin

abuz de încredere și înșelăciune.

Lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea posibilității trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta cauză, nu se constată admiterea erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, la etapa judecării apelurilor.

În consecință, Colegiul penal lărgit menționează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, astfel că nu există temei pentru admiterea recursului ordinar în sensul declarat de recurent.

11. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Oleg Spînu în numele inculpatului, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui ***Turcanu Gheorghe Tudor***.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 iulie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma